

Justyna Gruszczyk | Oddech

Otwarcie: 21.03.2013 (czwartek), godz. 18

Instalacja dostępna od 22.03.2013 do samoistnego wyczerpania zapachu

Kurator: Krzysztof Siatka

Miejsce: zakamarki Galerii

Justyna Gruszczyk zaprasza widzów na zmysłową wędrówkę po Galerii. Percepcja dzieła (instalacji *Oddech* dedykowanej przestrzeni Bunkra Sztuki) będzie się odbywać przede wszystkim przy użyciu węchu, zmysłu rzadko wykorzystywanego w odbiorze dzieł z zakresu sztuk wizualnych, a z powodzeniem oswojanego przez artystkę. Odbiorcy udadzą się na poszukiwanie specjalnie skomponowanego na tę okoliczność zapachu, rozmieszczonego w kilku miejscach na terenie budynku. Będą to przestrzenie łatwo lub trudno dostępne, a tym samym mniej lub bardziej uświadomione przez potencjalnego gościa Galerii. W tych miejscach, czasem intymnych, czasem publicznych, zostanie uwolniony zapach (w założeniu nieprzystający do okoliczności), który przez kolejne dni będzie współgrał z naturalną wonią Galerii (murów, ludzi i dzieł sztuki).

Justyna Gruszczyk od kilku lat zajmuje się rozwijaniem perspektywy artystycznego wykorzystania zapachu oraz węchu. Na gruncie rodzimej sztuki jest niewątpliwie prekursorką tej koncepcji. Wrażliwość ludzi na zapach, w odróżnieniu od bodźców wizualnych, pozostaje nierozpoznana i niezdefiniowana przez krytykę. To nietradycyjne medium jest rzadko używane w percepcji rzeczywistości, przez co wydaje się być mniej przydatne współczesnym ludziom w budowaniu wyobrażenia na temat świata.

Artystka tworzy instalacje w przestrzeniach wystawienniczych i publicznych, które niemal zupełnie pozbawia walorów wizualnych. Uznaje wzrok (zmysł ukształtowany przez ikonosferę i zalew produktów, których wizualność jest równie ważna, co funkcja) za pewnego rodzaju przeszkodę na drodze do pełnej refleksji.

Justyna Gruszczyk realizowała swoje projekty w takich miejscach jak dworzec autobusowy, antykwariat czy kawiarnia. Niekiedy dopowiadała nowe narracje do dzieł dobrze utrwalonych na kartach historii sztuki, komponując na ich potrzeby nowe mieszanki zapachowe. Łączyła streszczenia mar sennych z doświadczeniem zmysłowym. Projekty artystki są dedykowane konkretnym przestrzeniom. Mówią o ich historii i perspektywach zmysłowych, o obrazach i wizjach, które zostają przywołane w sposób bardzo indywidualny.

Zapachy, podobnie jak dzieła oparte na strukturze wizualnej, mogą wnikać głęboko w podświadomość widza i zmuszać go do bezpośredniej reakcji, wywoływać skojarzenia, odbiór pozytywny lub negatywny. W przeciwieństwie do tradycyjnych dzieł sztuki, z którymi jesteśmy oswojeni, zapach kształtuje interakcję osobistą, wyjątkową i pamiętną. Artystka stwarza sytuacje intymne, proklamuje potrzebę dyskrecji w sztuce, istnienia cichego głosu, szeptu, niemal podprogowego komunikatu. Tym samym zmusza odbiorcę do realnej ingerencji. Aby poznać i doświadczyć, powinien udać się w wędrówkę po miejscach ukrytych, nieoczywistych, a od lat istniejących w Galerii. Artystka skutecznie podejmuje być może największą namiętność sztuki współczesnej, wyrażoną w potrzebie indywidualnego doświadczenia i interakcji z dziełem.

Oddech jest ingerencją redefiniującą modernistyczne ramy Bunkra Sztuki, które – w założeniu jego architektki – miały być sterylne i neutralne. Doświadczenia kolejnych dekad funkcjonowania Galerii, a także zmiany w obrębie samej sztuki pokazały, że neutralność architektury jest nieosiągniętą utopią nowoczesności, a o historii Galerii warto mówić nie tylko z pozycji uświęconych sal wystawowych, ale również z marginesu, z miejsc ukrytych.

Justyna Gruszczyk zaprezentuje w Bunkrze Sztuki niecodzienny i niewidoczny dla zmysłów spektakl.

Justyna Gruszczyk urodziła się w 1982 roku w Wodzisławiu Śląskim. Ukończyła studia z zakresu malarstwa na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu (2007). Od kilku lat pracuje nad możliwościami wykorzystania zapachu w sztuce i przestrzeni publicznej. Niemal całkowicie zrezygnowała z realizacji wizualnych, dążąc do maksymalnej dyskrecji działań artystycznych.

Instalacja Justyny Gruszczyk zatytułowana *Oddech* oraz organizowane w nawiązaniu do niej wydarzenia odbywają się w ramach projektu *Będzie się Dzieło!*, którego podstawowym celem jest powiększenie Kolekcji Bunkra Sztuki, a także jak najszerze włączyć odbiorców w działanie. Współpracujący z nami artyści zostali poproszeni o stworzenie dzieł, których istotą mają być działania artystyczne o interaktywnym i partycypacyjnym charakterze, zaplanowane specjalnie z myślą o Bunkrze Sztuki.

Zakup prac do Kolekcji Bunkra jest realizowany w ramach zadania *Będzie się Dzieło! Rozbudowa Kolekcji Bunkra Sztuki*. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.